

den kan ikke tilføres fra Landet i den Tilstand, og jeg antager, at Mælken fra Brænderierne i Byerne i mange Retninger har en overordentlig stor Betydning i Husholdningerne. Hertil kommer ogsaa, at den store Gjødningsmasse, som Brænderierne i de større Byer levere, jo bliver udført til hele det Belte, som ligger uden om Byerne, og saaledes ogsaa her har en stor Indflydelse paa Agerbruget; men den har desuden en anden fjernere Virkning, og det er den, at saalænge Landmanden i Byens nærmeste Omegn kan erholde Gjødningsmasse fra Byen i den Mængde, som Tilfældet er, saa kan Byen fra dette Belte faae en stor Tilførsel af Fourage, hvilket navnlig for en By som Hovedstaden med det Heste- og Kreaturhold, som der findes, har en stor Betydning. Dersom det var Tilfældet, at Landmanden ikke kunde erholde Gjødningsmasse fra Byen i den Mængde, som nu er Tilfældet, saa vilde det blive uanseliggjort for Hovedstaden og de større Byer at faae den nødvendige Fourage, eftersom Landmanden da ikke kunde sælge den, men maatte anvende den hjemme paa sit Agerbrug. Det er et Hensyn, som for mig har været ledende med Hensyn til den Stilling, jeg har indtaget i Udvalget; der er jo vel kun Tale om en Overgangstid, og siden kan man succesfuldt lade Forholdene udvikle sig paa en rolig Maade. Det er kun denne Udtalelse, jeg har villet tillade mig ligeoverfor den Bemærkning, der falder fra min ærede Nabo.

Breinholdt: Det er kun den ganske kortfattede Dplysning, jeg skal tillade mig at meddele ligeoverfor det, som den høitærede 5te Landsrådsmedlem for 9de Kreds (Brasch) udtalte i sin Slutningsbemærkning, idet han nemlig med Hensyn til de nedlagte Kjøbstadsbrænderier yttrede, at man ikke kunde drage nogen Sammenligning mellem disse og de paa Landet nedlagte Brænderier, da der var en ganske anden Grund til Nedleggelsen af Brænderierne i Kjøbstæderne, nemlig disse Brænderiers primitive Tilstand. Jeg maa dog hertil gjøre den faktiske Bemærkning, at blandt de nedlagte Landbrænderier, som Udvalgets Flertal allerførst nævner i sin Betænk-

ning, nemlig 9 mellemt Ribe og Ringkjøbing beliggende, er der, saavidt mig bekjendt, kun et eneste, der var et Dampbrænderi, hvorimod alle de andre vare af en saa primitiv Bessaffenhed, at de end ikke vare Dampbrænderier. Jeg tror derfor nok, at man kunde drage en Sammenligning mellem de paa Landet og de i Kjøbstæderne nedlagte Brænderier. — Da jeg nu engang har faaet Ordet, skal jeg dog udtale, at jeg maa slutte mig til Udførelsen af, hvad det ærede Mindretal har udtalt, men navnlig til, hvad det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (Rasmussen) og det ærede 2det Medlem for 10de Kreds (Jessen) have udtalt om, at man ikke bør gaa ind paa Flertallets Endringsforslag under Nr. 5, men at vi, hvordan det end gaar, fremfor Alt maa holde paa den bestaaende Tilstand, der dog aabner en vis Frihed til at anlægge Brænderier paa saadanne Steder paa Landet, hvor der er de lokale Forhold tilstede, som kunne gjøre saadanne Anlæg usselige. Efter Endringsforslaget Nr. 5 affæres man sig aldeles fra at faae Brænderier i 1½ Mils Afstand fra Kjøbstaden, selv fra Kjøbstæder, hvor der intet Brænderi er. I den Kreds, som jeg repræsenterer, gives der i en Længdeudstrækning af 25 Mil en Følgerække af 3 Kjøbstæder, nemlig Varde, Ringkjøbing og Lemvig, i hvilke Byer der intet Brænderi findes; men selv der maatte man altsaa i en Omkreds af 1½ Mil fra hver af Kjøbstæderne ikke anlægge noget Brænderi. Der finder jeg dog, at der ikke er nogen synderlig Anledning til at frafjerne sig en Ret, som Landet nu har.

Finansministeren: Den Motivering, som er fremkommen i det ærede Udvalgs Betænkning fra Flertallet, og som idag er bleven gjentagen af flere ærede Medlemmer af Udvalget, dreier sig fornemmelig om at godtgjøre den Sætning, at det i det Hele taget ikke kan anses for at være en for Landboindustrien nyttig Ting eller en til den nøie knyttet Virksomhed, naar der oprettes Brænderier paa Landet. Jeg maa nu med al Beskedenhed, navnlig med Hensyn til de ærede sagkyndige Kræfter, hvoraf det ærede Udvalgs Flertal har været i Besiddelse, tillade mig at